

O'ZBEKISTON JURNALISTIKA VA
OMMAVIY KOMMUNIKATSIYALAR
UNIVERSITETI

Internet jurnalistika
va mediamenedjment fakulteti,
Raqamli media va internet
jurnalistika kafedrası

**REALLIKNING
RAQAMLI
TRANSFORMATSIYASI:
muammo va yechimlar**

2023-yil 7-fevral

Konferentsiya materiallari to'plami

- sanoat kompaniyalari // Vestnik OmGU. Seriya: Iqtisodiyot. – 2016 yil. – № 4.
2. Pfanstil I. Global SMM, versiya 2018. Tadqiqot // Rusability. [Elektron resurs]. – URL: <https://rusability.ru/research/globalnyj-smmversiya-2018-issledovanie> Ijtimoiy media ish faoliyatini nazorat qilish,
3. Ashmanov, I., Ivanov, A. Qidiruv tizimlarida saytlarni optimallashtirish va ilgari surish. tizimlar / I. Ashmanov, A. Ivanov. - Sankt-Peterburg: Peter, 2008. - 156 p.
4. Sumsik I.A. Mahsulotni ilgari surishning innovatsion usullari // Hudud Fanlar. 2012.
5. Gromov O.V. Sohada internet-marketingning shakllanishi va rivojlanishi reklama xizmatlari. // Doktorlik dissertatsiyasi. ek. VAK 08.00.05 ga muvofiq fanlar. - Moskva,
6. N. G. Zerkaliy. Internet-biznesni rivojlantirishning zamonaviy usullari // Xalqaro gumanitar va tabiiy fanlar jurnali. - 2016 yil. - 1-son.
7. Kantarovich A.A., Kachaeva E.V. Ijtimoiy foydalanish imkoniyatlari SMM faoliyati uchun tarmoqlar // Zamonaviy ilmiy tadqiqot va innovatsiyalar.. [Elektron resurs]. – URL: <http://web.snauka.ru/issues/2015/05/46106>

CMS TIZIMLARIDAN FOYDALANIGAN HOLDA SAYT KONTENTINI YARATISH

O‘lmas Zoirov

TDIU Suniy intellekt kafedrasi assistenti

[*o.zoirov@tsue.uz*](mailto:o.zoirov@tsue.uz)

Sherzod Rajabov

*TDIU Raqamli iqtisodiyot va
axborot texnologiyalari kafedrasi assistenti*

[*sh.rajabov@tsue.uz*](mailto:sh.rajabov@tsue.uz)

Muzaffar Abdulaxatov

*TDIU Raqamli iqtisodiyot va
axborot texnologiyalari kafedrasi katta o‘qituvchisi,*

[*m.abdulaxatov@tsue.uz*](mailto:m.abdulaxatov@tsue.uz)

Kontentni boshqarish tizimi (inglizcha Content Management System, CMS dan) Internet saytining ichki tarkibini boshqarishga mo'ljallangan axborot tizimidir. CMS sizga qulay shaklda yaratish va saytda matnli materiallar va multimedia

hujjatlarini boshqarish imkonini beradi. Bugungi kunga qadar mashhur CMSning besh turi mavjud bo'lib, ularning har biri boshqalar bilan birlashtirilishi yoki mustaqil ravishda mavjud bo'lishi mumkin: tarmoq tarkibini boshqaruvchi tizim; tashkilot tarkibini boshqaradigan tizim; hujjat aylanishi tizimi; raqamli huquqlarni boshqarish tizimi; World Wide Webda taqdim etilgan resurs aktivlarini boshqaradigan tizim. Veb-vitrinalar, vizit kartalari saytlari, bloglar va bloglar hamjamiyatlari, audio va video galereyalar, restoran va kafelar, sayyohlik agentliklari, biznes ma'lumotnomalari va ma'lumotnomalar, portallar, chatlar va forumlar yaratish uchun ishlatiladi. Ko'plab tayyor CMSlar mavjud, ular orasida pullik va bepul, turli texnologiyalar asosida qurilgan. Hozirgi vaqtda bozor oddiy foydalanuvchilar tomonidan veb-saytlar, web kontetlar yaratish uchun mo'ljallangan va veb-dasturlash tillarini bilishni talab qilmaydigan turli xil bepul CMSlar bilan to'ldirilgan. Eng yaxshi pullik CMS - 1C-Bitrix va bepul – Wordpress.

Wordpressga kelsak, u butun dunyoda veb-saytlarni yaratish uchun ishlatiladi: oddiy shaxsiy bosh sahifalardan tortib murakkab korporativ veb-ilovalargacha. Shuningdek, ushbu CMS saytning barcha jihatlarini boshqarish uchun ishlatiladi: sayt tarkibini qo'shishdan mahsulot katalogini yangilashgacha, real vaqtda to'lovlardan tortib, mahsulotni bron qilishgacha. Wordpress bilan veb-sayt yaratish uchun quydagi ketma-ketligini bajarish kerak.

- <https://wordpress.com/ru/> silka orqali dasturni yuklash
- mahalliy serverni o'rnatish (denwer)
- CMS Wordpress! mahalliy serverga,
- Wordpressda materiallar bilan ishlash
- kengaytmalar bilan ishlash
- saytning tashqi dizayni
- saytni Internetda xostingga o'tkazish

Denver saytning kompyuterda ishlashini simulyatsiya qiladi. Uni o'rnatishda virtual disk avtomatik ravishda yaratiladi, Materiallar bilan ishlash maqolalar va rasmlarni qo'shish, vizual muharrir bilan ishlash, menyudagi materiallarga havolalar yaratish, shuningdek, bo'limlar yaratishni o'z ichiga oladi. Kengaytmalar bilan ishlash bosqichi sayt qidirish, navigator, so'nggi yangiliklar, saytda ovoz berish va boshqalar kabi modullardan foydalanishni anglatadi. Veb-vitrinaning tashqi dizayni uchun hatto eng talabchan foydalanuvchining ehtiyojlarini qondira oladigan ko'plab bepul andozalar mavjud. Shablonlar saytning grafikasini nazorat qiladi va uning dizaynini belgilaydi. Saytni xostingga o'tkazish uni hamma ko'rishga imkon beradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Очиллов, С., Ш. Б. Ражабов, and А. А. Омонов. "Оптимизация времени прохождения нелинейной системы с параметром через область." Современные проблемы дифференциальных уравнений и смежных разделов 1.1 (2021): 340-342.

2. Sadinov Aziz Ziyadullayevich, S. M. Mirzaliev, & Rajabov Sherzod Bakhtiyorovich. (2022). IMPROVING THE PROGRESSES OF WASTE PRODUCTS PROCESSING THE AUTOMATED MANAGEMENT SYSTEM. Galaxy International Interdisciplinary Research Journal, 10(5), 372–381. Retrieved from <https://giirj.com/index.php/giirj/article/view/3232>

3. Кобилов, А. У., М. С. Тулаев, Ш. Б. Ражабов, and Н. У. Маматкодирова. "Правовая основа формирования цифровой экономики в республике узбекистан." Экономика и социум 12, no. 91 (2021): 96-104.

INTERNETDA AXBOROT XAVFSIZLIGI

Bahodirjon MULLAJONOV

O'zbekiston jurnalistika va ommaviy kommunikatsiyalar universiteti

Insoniyat yaratilibdiki yangilik qilishga intiladi. Odamzotni hozirgi kundagidek rivojlanishiga aynan shu qobiliyati sabab bo'lgan. Internet bu global tarmoq bo'lib, insoniyat yaratkan eng buyuk ixtirolardan biri hisoblanadi. Internet bizga dunyo bo'yicha juda ko'p insonlarni tez axborot almashinuvi imkoniyatini taqdim etdi.

Internetni paydo bo'lishiga 1969 yilda AQSH harbiylari uchun ishlab chiqilgan ARPANET tarmog'ini yaratilishi ilk qadam sifatida ko'rsatiladi. ARPANET imkoniyatlaridan foydalangan holda, 1984 yilda AQSHda NSFNET tarmog'i yaratiladi. 1992 yildan NSFNET tarmog'i tijorat maqsadlarida foydalanishga o'tiladi va shu bilan zamonaviy internet paydo bo'ladi. Yildan yilga internet rivojlanib bordi va bugungi kunga kelib butun dunyoni qamrab oldi.

Internet bizning hayotimizni ancha yengillashtirdi. Ovqatlar buyurtmasi, istalgan turdagi buyumlar haridi, do'stlar orttirish, ma'lumotlar izlash, uzoq masofada bo'lgan odamlar bilan yuz ko'rishish va yana juda ko'plab ishlarni internetda bir lahzada amalga oshirish imkonimiz bor. Internet yo'q davrlarda odamlar ilmiy ma'lumotlarga ega bo'lishi uchun, kutubxonaga borishi kerak bo'lgan. Bugungi kunda kutubxonaga bormasdan turib xam ilmiy ma'lumotlarni internetdan bemalol olishimiz mumkin. Lekin, bu degani internetdagi barcha ma'lumotlar xam ishonchli degani emas. Endi insonlar uchun ma'lumotlarni to'g'ri saralab olish muammosi paydo bo'ldi. Internetdan topilgan ma'lumotga tayanib aniq fikr bildirish unchalik xam to'g'ri ish emas. Chunki bu ma'lumot noto'g'ri

MUNDARIJA

1.	Kirish	3
2.	Qudratxo‘ja Sh. REALLIKNING RAQAMLI TRANSFORMATSIYASI SHAROITIDA AXBOROT XAVFSIZLIGI MASALALARI	4
3.	Yoqubov D. FAOLIYATSHUNOSLIK VA MEDIADIZAYN FANI – AXBOROT XAVFSIZLIGINING ZAMONAVIY VOSITASI SIFATIDA	6
4.	Taylakova Sh. MEDIATA‘LIM - AXBORIY SAVODXONLIKNI SHAKLLANTIRISH OMILI SIFATIDA	12
5.	Mamasoatov D. MARKETINGDA AXBOROTLARNING AHAMIYATI VA ULARNING MANBALARI	15
6.	Seitnazarova G. AXBOROT MANBALARINING ISHONCHLILIGINI TA‘MINLASHDA JURNALISTIK PROFESSIONALIZM VA MEDIASAVODXONLIKNING O‘RNI	18
7.	Nurutdinova M. KONTENT TAHLIL QILISHDA SINTEZ ANALIZ METODLARI (ONLAYN KONTENT MISOLIDA)	20
8.	Rustamov Z. IJTIMOIIY TARMOQLARDA FEYK MA‘LUMOTLARNI TARQATISHNING MOHIYATI	24
9.	Erkaboyeva Yo. JURNALISTIKADA SUN‘IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARI (CAMERAMAN, UCHUVCHISIZ DRONLAR MISOLIDA)	27
10.	Elmuradova G. O‘ZBEKISTONDA TALABA YOSHLARGA BAG‘ISHLANGAN MUSIQIY MA‘NAVIY ESTETIK QADRIYATLARNING TASNIF, TIPOLOGIYASI VA UNING O‘ZIGA XOSLIGI	31
11.	Rustamov Z. RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA RAQAMLI TRANSFORMASIYANING AHAMIYATI HAMDA UNING IQTISODIYOTDAGI O‘RNI	37
12.	Rustamov Z. Ergasheva N. IJTIMOIIY TARMOQLAR BOSHQARUVI JARAYONIDA IJTIMOIIY MEDIA MARKETING O‘RNI	42
13.	Zoirov O‘., Rajabov Sh., Abdulaxatov M. CMS TIZIMLARIDAN FOYDALANIGAN HOLDA SAYT KONTENTINI YARATISH	47